

כ"ל צ"א, א"ס א"ס, א"ס א"ס

Title

על-שפיים קינה

אשר קוננתי על-מות

אביר החכמה והמדע, מקור התבונה והדעת,
צביון-תפארת עמו וגאון לאמו, הרב הגדול
בתורת ה' וחכמת ישראל

רבי שמואל יוסף ברי"א פ"ן ז"ל
מווילנא.

גע' נדרף והשליכי ושאי על-שפיים קינה
[ירמיה ז' כ"ט]

מאתי המוקיר זכרו

אליעזר אליהו פרידמאן

בדרה"ג ר' בנימין נ"י מו"ץ בוויילנא [אנמאקאלי]

ווילנא

בדפוס פ"ן, ראזענקראגן, שריפטזעמצער.

שנת תרנ"א לפ"ק

13 Hawes St.
Brookline, Mass. 02148

Eulogy of
Shmuel Josef
Fin

(א) אל עין הקורא . השקפה על פעולת המנוח
ז'ל וספריו הרבים, הנהנתו בידו ואורח חייו, 13-5 .

(ב) על שפים קינה . אשר קוננתי על מות
המנוח ז'ל בביתו לפני קהל הנאספים לחלק לו כבודו
האחרון, כיום כואו לקבר הוא יום י"ב טבת ה'תרנ"א .
13-24.

LY
880

Дозволено цензурой 21 декабря 1890 года Вильна.

АЛЬ ШФОИМЪ КИНА.
Переводъ ученаго еврея С. П. Финя
Сод. А. Шера Олшца Фридына Вильна.
В И Л Ъ Н А
Въ Типографіи Финя, Розенрайна и Шрифцетцера.
на Лидскомъ переулкѣ домъ № 2596 / 13
1891.

124028

אל עין הקורא.

כי יביאך הסקרה, קורא יקר, העירה ווילנא,
עיר ואם בישראל, ימשוך כח נעלם את לבך הלאה
מעבר לגבול מלכו העיר ושאון המון קריה, תעבור
דרך שוקים ורחובות, על פני היכלי ענג וכנינים
מפוארים, מבלי שים לב אל החסודות אשר תפגוש
בת עינך, עד כואך אל שפת נהר הוויליה.

רוח צה רוח שפים נושבת על פני המים,
מבין נטעי נעמנים עצי ברוש ותדהר אשר ישימו זר
תפארה על חופי הנהר משני עבריו, יניע לאזנך צלצל
זמרת צפור השמים ועוף כל כנף אשר קננו על מרומי
דליותיהם; משק מי הנהר, השוטפים במרוצה והמולה
נעימה יתערב יחד את הך זמרתיה מעל העצים
הרעננים, וימלא את מרחב האויר הוד ונעימות נצח,
רגשות לבך יתעוררו למראה הנפלא והנחמד אשר
יכתירך מסביב ויד נעלמה תגע במיתרי לבך ועיניך
תשא אל עבר הנהר השמאלי.

על ראש נבעה נחמדה המתנשאת כגלת הכותרת
על מרומי החוף, מתנוסס בית אבנים אשר חלונותיו
נשקפות

נשקפות אל פני הנהר. אמנם מראה הבית לא יפעל על לבך פעולה נעימה ונמרצה, ידי הכנאי לא הלו בו לפארו ולשכללו לשות עליו הוד ותפארת, קסם ההן והיופי לא ימשוך את לבך אל הבית הזה, ובכל זאת הנה הכת הממיר והנעלם אשר הביאך עד הלום ישאך על כנפיו, כנפי רוח, ויעלך מעלה במעלות אל אחת מן הלשכות פנימה.

לכך הולם פעם ונפשך רועדת למראה ההוד והתפארת השפוך במלוא רוחב הלשכה, הוד והדר עז וחדוה מלאו הדרי לבך, וקסם נפלא לקח את נפשך שבי ותרקיע שחקים.

אכן לא כסאות ושלחנות עשויים מעשה צעצועים ופמורי ציצים ישכללו את הדר הלשכה, לא ממות זהב או רצפת כהט ושש דר וסוהרת יפארוה. לא גלילי כסף ועמודי פאר או פסילי אבן מעשה ידי ציר אמן ישימו לוית חן על הדרה, לא בחיל ולא בעשר כי אם ברוח המרחפת בה—נעימות נצה.

קירות הלשכה מן המסד עד המפחות מכוסים ספרים שונים, ספרי דת ופלוסופיה, קבלה ומחקר, ספרי חכמי ישראל ועם ועם, מן גדולי הדורות הראשונים עד האחרונים. פה ושם נשקפות תמונות חכמי ישראל, תמונות הרמב"ם ואברבנאל, פראנקל ויאסמ. ושם מראש פנה פוהר הרקיע מזהרת תמונה יפה ונעימה, אשר הדר תפארת שיבה הופפת עליה, ועיניה מפיקות חכמה

חכמה ותכונה, רוח נשנבה ונפש עדינה, היא — תמונת ארון כל החמודות האלה, ארון הלשכה.

שם על יד אחת החלונות עומד, כמזכה זהב בהיכל-ה', שלחן המלאכה אשר לארון הלשכה. ספרי דת והגיון, ספרי חכמה ומדע, כתבי יד ישנים עם חדשים, מכתבי חכמי ישראל מארצות שונות מלאים דברי חכמה ותכונה מפוררים על פני השלחן; אות הוא כי זה מעט עברה במ יד חזקה ורוח נשכה בקרב כל אלה. הנה דיו ועט, עוד רמוב העט ומתנועע על מקומו עלי הנליין המונה בתוך על השלחן מול פני הכסא הרם, עודנה מרחפת הרוח על פני השלחן והכסא, רוח עצה ותושיה, רוח חכמה ודעת מסכיב.

„זה השלחן אשר לפני ה'“

וזה כסא כבוד מרום מקדש החכמה.

בלשכה הזאת, מקדש החכמה, כהן פאר הכהן הגדול מאחיו ועל השלחן הזה, מזבח הזהב, עבד עבודתו ברוב פאר והדר כהמשים שנה, אכיר חכמי עמנו בארצנו

רבי שמואל יוסף פין!

בלשכה הזאת היתה אכן-שאכת אשר משכה אליה כל טובי העיר; פה ישבו כסאות למשפחה כסאות לבית ישראל, גדיבי עם אלקי אברהם אספו בה תמיד לאספה

לאספה, למכס עצה בהנהגת בתי החרד והצדקה, לחמול על דל, לרדוף צדק צדק, ולהיטיב לעניי העיר ואביוניה; בלשכה הזאת שפטו את כל דבר טוב ומועיל בעדת ה'; בלשכה הזאת מצאו עצה ותושיה כל דורשי עזרה וישועה; כי מאת ארון הלשכה הזאת יצא אור ונונה לכל העם.

„זה השער לה' צדיקים יבואו בו“

בלשכה הזאת נשמעו תמיד דברי חכמים וחדותם, דברי תורה חכמה ומחקר. אל הלשכה הזאת סרו רכני העיר וחכמיה, גם חכמי כל עיר ועיר באי שערי העיר הזאת, לשמוע אמרות מהורות יוצאים כפנינים מפה מפיך מרגליות, פום ממלל רברבן, כי ארון הלשכה היה מרכז לחכמה ודעת ומקור התבונה

„זה הדרך יחלק אור יפיץ קדים עלי ארץ“

בלשכה הזאת מקור נפתח לבית דוד, בה הקיר מעין נוכע ושומץ במרוצה אל הירדן נחל קדומים, מל חרמון ירד מאת הלשכה הזאת על הררי ציון ותועפות הרי יהודה ואפרים; אל הלשכה הזאת אספו תמיד חובבי ציון אוהבי הלאם, וממנה יצאו עצה עזרה ותושיה לעובדי אדמת הקדש, כי רוח ארון הלשכה החיתה את העצמות היבשות ותעורר בלב רגים את האהבה לארץ האבות ונחלתנו מקדם; בכחו והדרו אחד את הלבבות ואת הדעות, לפניו ישבו בני ציון היקרים

היקרים שבת אחים יחד, ברוח אחת ודעה אחת, ויטו שכם אחד לעבוד עבודת הקדש

„הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד—

כמל חרמון שיורד על הררי ציון

כי שם צוה ה' את הברכה גו“

והאיש הגדול הזה הדגול טרבה, מקור החכמה והדעת, מרכז כל פעולה טובה ונשגבה, אבן-שאבת לכל דבר טוב ומועיל, יוצר אור מאיר מחשכי עמו ובורא רוח חיים בלב פועלי צדק—נמש את היכלו, עזב את מקדשו, את פרי עבודתו וחכמתו, את ספריו וכתבי ידו, עזב את עמו, את עירו, את אוהביו ומכבדיו, התנצל את עדין הודו וצבי תפארתו וירד קבר!

„ו הו א לקברות יובל ועל גדיש ישקוד!“

הוי מה גורא טראה האכל והתונה השורר בלשכתו?! שמם בית מקדש החכמה, כי נשבה ארון הדעת, הרק אוצר כלי חמדה, נמל כבודו החופף עליו, בא השמש בצהרים והכוכבים אספו נגהם!

„נפלת משמים הילל בן שחר“

שבעים ושלוש שנה האיר השחר על מרום הרי יהודה, ויגוע שמואל יוסף ויאסף אל עמיו זקן ושבע ימים, זקן—זה קנה חכמה, שבע ימים—ימים שיש בהם

בהם הפץ, מלאים חיים, היי עבודה ומעשה, עצה ותבונה, חכמה ודעת, חיים שתפארת הם לנושאייהם ותפארת להם מן האדם שחי בהם. עוד בשחר טל ילדותו התל להפיץ אור על שמי היהדות, אמריו הנעימים **אמרי אמת** * יצאו ככרך במחנה יהודה, ועל תלמי תבונתו עלו **פרחי צפון** כפורחת; דורשי חכמה ראו כי **פועל צדק** הוא ופעולתו אמת, ויהיו דבריו לאבן בוחן. **בהצעת הבהינה** לנצני ההשכלה אשר הנצו על שדמות ישראל / אז זכר ימות-עולם, הבין **שנות דור ודור**, ואת האובדים והנדהים, **נדחי ישראל**, קבץ ואסף בידו הגדולה. **מטי הירדן** לקח שתיים עשרה אבנים ויקימן על ראש הכרמל, ומבחר **פרחי לבנון** נטע על הרי ישראל. אף הקהיל קהלת מוסר וחכמה ויתן שפה לנאמנים. בחכמתו הערה מקור ראשית יסודי אמונת ישראל גם יסודי השפה היפה, וברוחו הקים מצבת זכרון סופרי ישראל, וגמולי עיר מושבנו הקריה הנאמנה. בדעתו הרחבה הביא רוח חיים בכנסת ישראל וילמד את עמו דעת דהי לבני ותלמוד ל"ר. את תורת ה' באר בשום שכל, ואת ההלכות— על פי התורה והזמן

* כל אלה הם ספריו אשר חבר

והזמן. משנתו היתה משנה ברורה, **אוצר לשון המקרא** ותלמוד היה אוצרו. אף הוא קלע תמיד אל השערה כאיש המורה בעמק. כי שכלו הישר היה נר. לרגלי חקירתו בכל חכמה, ורוחו הכביר מרחפת על פני מאמדיו הרבים המסולאים בפז, הנפוצים על שדה ספרות ישראל. בספרי העתים והוכרות מיוחדות. הלא הם כתובים על ספרי דברי הימים להכמת ישראל. כנבור משכיל הלוחם מלחמת תנופה על שדי קרב לא יניח חרבו מידו עד צאת נפשו על שדי המלחמה, כן לא הניח נבור החכמה זה את עמו וספריו מידו אף בשכבו על ערש דוי עד יומו האחרון. עודהו מפיץ חכמה ודעת, עודהו מאיר אור לישרים, עוד פיו מפיץ מרגליות— על במתי התבונה נפל שדוד ונשמתו המהורה שבה אל האלקים אשר לו נתנה !

כל העם מן הקצה חרדו לשמועה האיומה והמעציבה כי לקח אדונם מעל ראשם, וימהרו אל ביתו לספור ולבכות על אבדן כלי חסדה עטרת תפארתם, אוהבם ואביהם ויגדל המספר מאד.

במקום שמצאתי את גדולתו שם מצאתי ענותנותו ואותות האהבה והידידות אשר הראה לי במשך עשר שנות ימיו האחרונים, ואוסף לאהבה אותו ולכבודו נוסף על רנשי הכבוד והרוממות אשר רחש לבי אליו בהכירי גדולתו וחכמתו. ועתה בכואי אל ביתו להפרד מאתו

מאתו נצח, התעטפה עלי רוח ואשא על שפיום קינה
הנה והי לפני הנאמפים, אל הנכים אשר אמצא את
נפשי בחובה להעלות עלי גליון את מרי שיחי ותוגיון
נפשי, להקים מצבת זכרון בישראל לאחד מבחירי בניו
אשר האיר את דרכו בחלד, ללמד את בני יהודה קשת,
האבדה הגדולה אשר אבדה היהדות, הכמתה וספרותה,
באכזר האדם הגדול הזה. גם יהיה עד הגל הזה ועדה
המצבה הזאת על רגשות הכבוד והאהבה אשר ירחש
להמנוח ז'ל לב

המחבר.

על שפיום קינה.

משמת יוסף בן יועזר איש צרידה ויוסף
בן יוחנן איש ירושלים*) במלו האשכולות
שנאמר אין אשכול לאכול בכורה אותה
נפשי, איר יהודה איר [ביאור התואר אשכול]
איש שהכל בו. פרשי ז'ל: שהכל
בו, תורה ויראת המא וגמילות חסדים.

[משנה סוטה פ"ט גמרא שם, תמורה ט"ז].

נתורה נא ונראה במה גדל כח שני החכמים הנעלים
האלו כי נקבצו ובאו כס כל המעלות והמדות הטובות
יחד אשר עי'זו כנו אותם כשם אשכול, במדה רבה
כזו אשר אמרו עליהם כי כמותם בטלו האשכולות ולא
הניחו דוגמתם בעולם?

להבין את פשר הדבר הזה תאיר עינינו משנה

אחרת

*) בתלמוד סיטה נמצא יוסי בן יהודה איש ירושלים, אך במשניות
במשנה שם וכן בתלמוד כס' תמורה הגירסא יוסי בן יוחנן, והגירסא הזאת
היא הנכונה, כי בן יהודה נקרא איסי ולא יוסי או יוסף, ובן זוגו של יוסי
בן יועזר היה דוקא יוסי בן יוחנן כמובא באבות.

אחרת אשר שם נראה כה החכמים האלה והדר לאון תפארת עזם; במסכת אבות [פ"א] נמצא: יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים קבלו מהם; יוסי בן יועזר איש צרידה אומר: יהי ביתך בית ועד לחכמים, והוי מתאבק בעפר רגליהם, והוי שותה בצמא את דברייהם. יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר: יהי ביתך פתוח לרוחה, ויהיו עניים בני ביתך, ואל תרבה שיחה עם האשה [לכלי דברי דברים בשלם], ומכואר עוד באכות דרכי נתן [פ"ו] מאמר, יהי ביתך בית ועד לחכמים, מלמד שיהיה ביתו של אדם מזומן לחכמים, כאדם האומר לחבירו הריני משמר לך במקום פלוני והנה שמעון הצדיק שהיה משירי כנסת הנדולה היה אומר [אבות שם], על שלשה דברים העולם עומד, על התורה, ועל העבודה, ועל גמילות חסדים ושני החכמים בעלי האשכולות קבלו ממנו [ע"י אנטיגנוס איש סוכו] והשתדלו לפתח את שלשת הדברים שהעולם עומד עליהם במדרגה נעלה ונשגבה. את המדרגה הנעלה הזאת, את כחם לאלה ונבורתם נראה עפ"י פתגמיהם הרמים, כי ביתם היה משכן התורה והחכמה, ובית ועד לחכמים, שם היה מרכז לכל חכמי הדור כמדה זו שכאר רבי נתן, אם דרוש היה לאחד למצוא את חבירו היה משכים לפתח בית ועד הזה ומצאו, יען כי בבית הזה היה מקום החכמים ואילו שאפו תמיד לבות למודי ה', מעייני חכמתם נבעו ממקור העבודה הרבה אשר עבדו בכרם התורה כי התאבקו בעפר רגלי החכמים ושתו בצמא

בצמא דבריהם המחוכמים; ונמילות חסדם היתה עצומה ורבה מאוד, כי, ביתם היה פתוח לרוחה לכל איש דורש עזרה, והרעיפו מטרות נדבות לכם לעניי אדם, עד כי היו עניים בני ביתם [כבני ביתם]; אנשים גדולים כאלה אשר על ידם התפתחו שלשת הדברים היסודיים שהעולם עומד עליהם באופן נעלה ונשגב מאד, אנשים גדולים בחכמת התורה, נעלים בעבודת החכמה, ונפלאים בגמילות חסדם, עד אשר היו למרכז לכל איש דורש חכמה עצה עזרה ותושיה, הן רוחני והן נשמי, אנשים אשר נקבצו בהם והכילו בקרב לבם כל המעלות והמדות הרמות והנשאות במדרגה נפוח וכללית כזאת — בצדק נקראו בשם, אישכולות אנשים שהכל בם, ובצדק קונן עליהם רבינו הקדוש [מחבר המשניות] משמת יוסף בן יועזר איש צרידה ויוסף בן יוחנן איש ירושלים במלו האשכולות כי לא הניחו דונמתם חכמים כאלה שיתאחדו בלבם כל המעלות הרמות יחד, והביא על זה את המקרא, אין אשכול לאכול בכורה אותה נפשי הכונה בזה על ראש המקרא והשני הכא אחריו, וזה לשון הנביא. (מיכה ז') המתאונן על דורו כי אבדו האנשים הישרים ולא הניחו דונמתם: אללי לי כי הייתי כאספי קיץ כעללת בציר אין אשכול לאכול בכורה אותה נפשי. אבד חסיד מן הארץ וישר באדם אין וגו' — ופירש הרד"ק: הנביא מקונן ואומר אללי לי כי הייתי כבזמן אסיפת פירות הקיץ כאלו כבר נאספו כלם ולא נמצא

נמצא עוד בשדה; ועתה מפרש המשל ויאמר: אבד חסיד מן הארץ ואין איש ישר בבני האדם ע"כ — הנה כי כן סכונת המשנה לסוף המקרא, אבד חסיד מן הארץ ומתאוננת כי כמות יוסי בן יועזר ויוסי בן יוחנן אנשים שהוכרה בם יהד תורה חכמה עבודה וגמ'ה באופן נעלה בטלו האשכולות ולא הניחו דוגמתם בעולם.

רבותי, אחי ועמי! הנה מקוננים אנחנו על מות רבי שמואל יוסף פין! בלב האיש הזה היה מרכז לתורה לחכמה לעבודה וצדק; בו התאחדו כל המדות שמנו חכמים בת"ח, ביתו היה בית ועד לחכמים לרבנים, משכילים וסופרים; כל איש חכם לב, תורני חוקר וסופר מר תמיד אל הכית הזה, כי בבית הזה מצא מעין חכמה לרות צמאנו; גם גדולי החכמים בארצנו ומחוץ לארצנו הריצו אנרות חכמתם אל מרכז החכמה אל בית ועד חכמים הזה, כי בלבו של המנוח מצאה החכמה קן לה לרגלי שקידתו הנפלאה ועבודתו הרבה בשדה החכמה, כי שם לילות ימים, והיה מתאבק בעפר רגלי החכמים, והיה שותה בצמא דבריהם; עדים המה כפריו הרבים נוסף לזה היה ביתו פתוח לרוחה לכל דבר טוב ומועיל לכלל האומה ולאוישים פרטים; לכל דבר הנוגע אל טובת הכלל נתן את לבו לעבוד בכל יבלתו; כל עניני העיר והנהגת בתי החסד והצדקה אשר בה, היו נטולים על שכמו; יתומים עניים היו בני ביתו, גדלם על

על כרצו ויאמצם ככנים לו; הנה כי כן קיים רבי שמואל יוסף ז"ל את שלשת הדברים שהעולם עומד עליהם בפתגם של יוסף בן יועזר איש צרידה ויוסף בן יוחנן איש ירושלים; כי ביתו של המנוח היה בית ועד לחכמים, והיה מתאבק בעפר רגליהם, והיה שותה בצמא את דבריהם; ביתו היה פתוח לרוחה, והיו עניים בני ביתו (כמו שבארנו), ומלבד כל אלה הקדיש את שנותיו האחרונות לטובת ישוב ארץ ישראל, וטרה הרבה לבנות הרבות ציון וירושלים; אהרי כל אלה לנו הצדקה לבנות אותו בשם אשכול איש שהכל בו. ועתה כי עלה הכורת על ארז לבנון זה, ויקמוץ בחמתו את יפה ענף צכי תפארת עירנו, כי קבל אשכול הענבים אשר יינו שמח אלהים ואנשים, הלא תהמה ותשוה נפשנו וצטרה דוהנו נקונן בלשון המשנה: משמת רבי שמואל יוסף בן יצחק איש ירושלים בטלו האשכולות!! ובלשון הנביא ניילל: אללי לנו כי היינו כאספי קיץ בעללת בציר! אוי כי הגיענו לימים אשר אכפנו כעל שדמות ישראל את פירות הקיץ והעללת, אין אשכול לאכול! אין לנו עוד איש שהכל בו להשיב נפשנו, ולא נמצא עוד זיכורה אותה נפשינו להשיב נפש, כי אבד חסיד מן הארץ וישר באדם אין! איפה נמצא איש ישר כזה הסוכל את הכל ואוהב את כל, נאמן עם כל המפלגות כבדית אהבה וידידות, והיה מקבל את כל אדם בפנים מאירות, נוטה און קשבת לדברי כל איש, ומפיק עצה ותושיה לכל דורש, הלא ישר באדם כזה אין! —

(2) אהי

אחי ועמי! אם אבל כבר הוא לכל בית ישראל באבדן רש"י, מה יכבד האכל על חובבי ציון ואוהבי אדמת הקדש בפרט. האבדה אשר אבדה בת ציון במות אוהבת זה רבי שמואל יוסף ז"ל גדולה עד מאד; מיום אשר החל הרעיון הזה* לפעם בלבנות הו"צ נתן המנוח ז"ל את לבו וכל כחו לטובת הרעיון וישא את ידו הגדולה ואת דעתו הרחבה לעבוד את עבודת הקדש, ויתאמץ לתת מסלות להרעיון בלבנות רבים וכן שלמים, ויעסיק עצה עם גדולי ומבוי הו"צ אשר בכל עיר ועיר; על כל המעשים הופיעה עצתו הטובה, וככל הפעולות היתה רוחו רוח החיים, אולם מלבד עבודתו כשהוא לעצמו הביא הדר גאונו [מויסקיסקס] וכבוד חכמתו ועמרת שיבתו פרי ותועלת רבה לחבת ציון; כי העטרה אשר עטר את הרעיון בחופיעו על עניניו, העיר את רוח רבים ושלמים ויתנו את ידם אל עבודת הקדש על פי נעם מדברו ורך לקחו. אך עוד רבתה התועלת במשכו אליו את לב בני הנעורים אשר רחקו מעלינו בתקופת הזמן, ויתנו כתף סוררת לעמם. בני הנעורים האלה אשר שכחו צור מחצבתם, עזבו דגל לאמם, את קדשי

* בהיותי אני הראשון בעירי אשר בא אלי הרוח לעורר חבת ציון, פניתי לי ראשונה אל מרכז כל פעולה טובה להכלל, הרש"י המנוח ז"ל, והוא אחרי שקל במאוזני שכלו הישר את הענין, נתן את לבו לזה, והוא היה האחד והמיוחד בין כל גדולי ונקני העיר אשר התעורר לעבוד את עבודת הקדש תיכף בראשית צמיחת הרעיון עת אשר נמו שנתם כל מפלגות בני העיר גם התנגדו לזה, והדברים, עתיקים וידועים לכל באי שערי עירי וחובבי ציון.

קדשי העם לא ידעו, ודעת דרכיו לא הפצו, גם נמשו את שפת קדשנו ויתרחקו מעלינו. בני הנעורים האלה אספו ונקבצו יחד תחת דגל האהבה אל ארץ האבות, ערש הלאם, אשר הרים המנוח ז"ל בידו הגדולה. במתק שפתיו, היו ערך מדברו והדר גאון תפארתו משך אליו את לבות בני הנעורים האלה והקריב את לבם אל עמם, אל דתם ושפת-אבותם, ויפעל על לבם החם ורנשותיהם הנעלים לתת ידם אל עמם לחובב את ציון ואת אדמתה; והדבר הזה היה משוב לב כל אוהב עמו, כל יום מועד ושבת נמשך לב כל איש אל בית רבי ש"י ז"ל ואל חדר עבודתו לרגלי אהבת ארץ הקדושה וחבת ציון. ועתה כי אבדנו את האיש הגדול הזה, כי אבדה בת ציון את כלי המדתה, אהר מראשי עובדיה, באבדן התפארת וההוד אשר מצאו הו"צ באיש הזה, באבדן כח המושך לבות בני ציון היקרים, בני הנעורים, כאשר אבדנו כל אלה במות רבי שמואל יוסף גקונן כמר נפשנו עם הנביא ירמיהו יחד; איכה יעיב ה' באפו את בת ציון השליך משמים ארץ תפארת ישראל! כי השליך משמים ארץ את התפארת [מויסקיסקס] אשר הופפה על בת ציון וחובביה; ומכאב לב גיילל: שכח ה' בציון מועד ושבת כי עתה אל מי נבוא בבוא מועד ושבת כאשר הרגלנו עד כה, ובשם מי ידגלו הו"צ בעירנו.

אוייה! זה זמן לא כביר אבדנו את אהר מבחירי ראשי

